



## Fråga 3b: Kina - samhälle/politik

### Miljö

#### **Problem**

Kina är ett av de 13 länder med mest begränsade vattentillgångar, med ca 25% per capita-tillgångar av världsgenomsnittet. Samtidigt är dessa ojämnt fördelade över landet, där ca 44% procent av befolkningen bor i norr och har tillgång till 15% av landets totala vattentillgångar, och där 60% av landets städer har stora problem med vattentillgångar. 60% av landets sjöar är övergödda<sup>1</sup>, och 90% av alla vattendrag är förorenade. Mer än var fjärde kines har brist på rent vatten<sup>2</sup>.

Av de 522 städer man observerade i landet år 2005 var 11% drabbade av en grav luftförorening. Endast 56% hade en godkänd luftkvalitet enligt *State Environmental Administration of China* där det främst var SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub> och ozongaser som utgjorde problemet. Den främsta orsaken till dessa problem är energisektorn, den industriella utvecklingen, trafiken och urbaniseringen. Uppskattningsvis 70% av all smog, 90% av SO<sub>2</sub> och 67% av NO<sub>x</sub> släpps ut av kolkraften. Samtidigt fanns det år 2003 36 miljoner fordon i Kina, jämfört med 6,2 miljoner 1990 och har således även den blivit en bidragande orsak till luftföroreningarna<sup>3</sup>.

Den stora befolkningen och ständiga urbaniseringen har lett till höga krav på jordbruksproduktionen. Mellan åren 1998-2005 minskade odlingsmarkerna med 7,6 miljoner hektar - man har endast 40% av världsgenomsnittet för odlingsmark per capita. Man måste höja sin effektivitet, vilket görs genom användning av konstgödsel och bekämpningsmedel, som i sin tur leder till stora delar avfall och förorenad mark och gröda<sup>4</sup>.

Urbaniseringen och den stora befolkningen har även lett till att man nu ligger efter världsettan USA av CO<sub>2</sub>-utsläppen, och bidragandet till växthuseffekten drabbar det stora landet bland de värsta, med bl.a. glaciärer som smälter och jorderosioner som skapar översvämningar<sup>5</sup>.

#### **Åtgärder**

Redan 1983 genomförde regeringen en miljöskyddspolicy för att 1996 göra den första femårsplanen inkluderad policyn. 1994 anlade man en genomgående strategi för en hållbar miljöutveckling, för att under de senare åren anta en strategi mot en "vetenskaplig utveckling". I slutet av 2006 hade man över 200 lagar, policys och regleringar om miljö, inklusive 9 om vattenföroreningar och 8 om luftföroreningar. Man har under det senaste året bl.a. infört program om skog-, land och ekologiskt jordbruk för få bukt med jordbruksproduktionen och markföroreningen. Eftersom företagen mycket är beroende av sin image har regeringen infört en miljöklassificering av dem, vilket lett till ytterligare förbättringar<sup>6</sup>. *Wen Jiabao* har förordat att införa en grön BNP (miljökostnader inräknade), samt att man i vissa provinser har infört stora prissummor för bäst genomförda miljöåtgärder<sup>7</sup>. Samtidigt har man infört skatter mot SO<sub>2</sub>-utsläpp, och ett miljömärkningsystem av produkter, och anlagt hela eko-städer som endast använder förnyelsebar energi<sup>8</sup>. Man har lyckats minska koleldningen, ställt krav på industrierna och förbjudit vissa typer av taxibilar<sup>9</sup>.



## **Problem av åtgärder**

Kinas har stora problem genom att inte ha någon centralt reglerande myndighet som kan påverka miljöfrågor i regeringens beslutsfattande. *State Environmental Protection Agency* har förvisso fått mer att säga till om, men långt ifrån tillräckligt. Man har även haft problem på lokal nivå, då man själv tvingats lägga sig i den lokala miljöpolitik eftersom ämbetsmännen själva ofta har vinstintressen i företagen de ska granska, eller helt enkelt för dåligt med resurser eller kunskap<sup>10</sup>.

Även fast man har skaffat sig ett gediget regelverk kring miljöfrågorna är de lätta att kringgå, antingen genom mutor eller eftersom de helt enkelt är billigare att betala än vad det skulle kosta att lösa själva kärnproblemet<sup>11</sup>. När man väl tar itu med problemet, gör man det dessutom många gånger i form av stora skrytbyggen som lätt blir ett spel för gallerierna och skapar stora negativa konsekvenser och protester, som exempelvis *Three Gorges Dam*. För ett land som reser sig ur askan är det dessutom svårt att lägga ner pengar på miljö när man samtidigt måste bekämpa en fattigdom, och ett missnöje kan lätt resa sig hos opinionen vars ekonomiska tillväxt bromsas upp något. Detta är speciellt farligt för ett parti som gör allt för att behålla makten<sup>12</sup>.

Staten kan få draghjälp av den allt mer miljömedvetna befolkningen, där miljömedvetna produkter och företag premieras. Även de allt mer statligt oberoende miljöföreningarna bidrar med sitt - exempelvis *Non Governmental Organisation* - samtidigt som det mer effektiva användandet av resurser både leder till en stärkt ekonomi och miljö<sup>13</sup>.

## **Hälsa**

### **Problem**

Som ett led i satsningen på den ekonomiska utvecklingen har staten under de senaste tjugo åren halverat sin sjukvårdsbudget, vilket har lett till att sjukhus har behövt ta ut stora avgifter och folk behövt skaffa sig sjukvårdsförsäkringar<sup>14</sup>. Från att år 1980 ha stått för 94% av landets alla hälsokostnader står idag staten för endast 17%. Befolkningen på landsbygden har drabbats värst, och har inte alls lika god sjukvård som de i städerna när det gäller sjukhus och försäkringar. I en undersökning av *WHO* 2005 kom Kina på fjärde sista plats vad gäller jämlikhet och tillgänglighet av sjukvård<sup>15</sup>.

Även fast de flesta sjukhus är statliga är det dyrt att vara sjuk i landet - 36% har inte ens råd att uppsöka ett sjukhus - och mycket pengar går åt till sjukförsäkring, och då sjukhusavgifterna ruinerar befolkningen kan 40% av landets fattigdom härledas till just sjukdom<sup>16</sup>.

### **Åtgärder**

SARS-epidemin kom att vara en väckarklocka för hur bristfällig Kinas sjukvård var, och ledde till att *Hu Jintaos* regering började se över sjukvårdssystemet. År 2010 har man lovat att samtliga bönder ska ha tillgång till grundläggande sjukvård, då man prioriterar om personal från staden till landet. Samtidigt fördubblade man år 2006 bidraget till *Rural Cooperative Medical Scheme* och satsade stora summor i en försäkringspott ämnade till de med svåra sjukdomar, och införde ett nytt sjukvårdssystem i städerna för de fattigare invånarna. Man har även börjat reformera läkemedelsindustrin - medicin i dagsläget är sjukhusens största inkomster - med mer statlig kontroll och en plan att helt utesluta sjukhusens försäljning av medicin. I sin senaste femårsplan har man tagit med en investering om 2,5 miljarder dollar i nya sjukhus och sjukhusinstrument<sup>17</sup>.



## **Problem av åtgärder**

Ett stort problem är att mycket makt är utspridd över en mängd olika provinser, och även i centralregeringen är sjukvårdsansvaret spritt över 11 olika ministerier<sup>18</sup>. Samtidigt hämmar en satsning på sjukvården den ekonomiska tillväxten, vilket kan leda till ett allmänt missnöje - om inte minst hos partiet själva. Samtidigt som de fattiga skulle tjäna på en bättre sjukvård, och genom att slippa lägga ned så mycket pengar på avgifter och sjukförsäkringar skulle de kunna resa sig ur fattigdomen. Omvänt så leder den allt rikare och större medelklassen till att allt fler kommer att ha råd att betala för sjukvård ur egen ficka, något som gynnar staten.

## **Utbildning**

### **Problem**

Under Maos regeringstid hade man emellertid en hög utbildningsstandard där man satsade mycket på att folk skulle lära sig att skriva och läsa, dock kom *Kulturrevolutionen* att få ödesdigra konsekvenser för all typ av högre utbildning. Det blev en tioårig kollaps vilken man fortfarande inte hämtat sig från, där grundutbildning som elementär grundskola fram till idag fungerat någorlunda. Ca 6% av landets befolkning har universitetsutbildning, och ungefär 20% har nått till gymnasiet eller högre<sup>19</sup>.

Liksom med hälsovården är det en fråga om stad och landsbygd, rika och fattiga. På landsbygden är det långt ifrån alla som kan läsa och skriva - motsatt till vad den officiella statistiken säger - och man har inte ens möjlighet att få nioårig skolgång. Även fast tanken är att grundskolan ska vara gratis, finansierar staten inte särskilt mycket av den utan väljer att lägga pengar på den ekonomiska utvecklingen. Detta drabbar de fattiga - och speciellt flickor - då man måste ta ut avgifter för skolmaterial, mat etc.<sup>20</sup>. De 70% som bor på landsbygden har låga inkomster och kan ofta inte betala skolavgiften som uppgår till 25% av deras totala inkomst. Detta leder till att om man har två barn, måste man ofta ha det ena arbetandes för att kunna betala den andras skolgång<sup>21</sup>. På landet har man även en stor brist på kvalificerade lärare<sup>22</sup>.

### **Åtgärder**

Centralregeringen har insett vikten av bra utbildning och börjat budgetera mer pengar till skolväsendet, och från år 2000 har regeringen lagt ner mer pengar på utbildningen på landsbygden och till de fattiga, samtidigt som provinserna själva getts mer anslag till skolväsendet. Det man investerar i är nya skolbyggnader, utbildning av lärare, köp av skolmaterial och satsning på distansutbildning. Mellan åren 2001-2004 lade man dessutom ner 5 miljarder yuan årligen för att garantera lärarnas löner på landsbygden<sup>23</sup>.

Regeringen har även börjat reformera sin grundutbildningslag, där man ska ta mer ansvar för grundskoleutbildningen, vilket innebär att man inkluderar de största delarna av skolväsendet på landsbygden i sin statsbudget, med en plan att år 2010 kunna erbjuda helt kostnadsfri grundskola på landsbygden,<sup>24</sup> vilket kommer att påverka 80% av landets alla grundskoleelever<sup>25</sup>. Helt kostnadsfri grundskola ska vara tillgänglig i hela landet vid år 2015<sup>26</sup>, och med start från vårlovets år 2007 friade regeringen 150 miljoner skolbarn på landsbygden från att behöva betala skolavgift under sin nioåriga grundskoleutbildning<sup>27</sup>. Samtidigt har man även satsat på vidareutbildning för vuxna, där man lovar att analfabetism hos vuxna i landet ska sjunka till under 5%<sup>28</sup>.



## **Problem av åtgärder**

Ett stort problem är att de löften regeringen gett ofta har varit tomma ord, och då man verkligen har haft viljan att förbättra situationen har man satt käppar i sina egna hjul. Man har förbättrat situationen för många, men då man bara pumpar in pengar istället för att reformera de delar av systemet som verkligen inte fungerar har en flaskhals uppstått.

Problemen är många gånger desamma som för hälsovården - ett samhällsklassproblem, och ett problem mellan landsbygd och stad. Medan de fattiga på landet skulle tjäna på ett mer statligt ansvar för utbildningen, skulle de rika behöva betala allt mer, samtidigt som den ekonomiska utvecklingen i ett kortsiktigt perspektiv skulle bromsas upp. Problemet med urbaniseringen har även visat sig i form av att färre lärare finns tillgängliga på landsbygden, och det är svårt att locka högtbildade ut från städerna.

Då den största delen av befolkningen bor på landsbygden och lägger ner 25% av sin lön på skolvgifter, innebär mer pengar till skolväsendet en rikare och nöjdare befolkning generellt. Då staten börjar titta på en mer ekonomisk långsiktig lösning, skulle ett investering i utbildning gagna landet med en högre utveckling och större ekonomisk vinst.

## **Referenser**

Beijing Review (2007). *The Top 10 Matters That Matters*. (Elektronisk) Tillgänglig: [http://www.bjreview.com/print/txt/2007-12/28/content\\_93773.htm](http://www.bjreview.com/print/txt/2007-12/28/content_93773.htm) (2008-03-17).

Chinese Education & Society (2005). *National Report on Universal Education in China*. (Elektronisk) Tillgänglig: Academic Search Premier (2008-03-17).

Economist (2004). *China's growing pains*. (Elektronisk) Tillgänglig: Academic Search Premier (2008-03-16).

Fu, Zhuang, Jiang, Shi & Lü (2007). *Environmental Problems and Challenges in China*. (Elektronisk) Tillgänglig: Academic Search Premier (2008-03-16).

Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.

Morton, Ketherine (2006). *Surviving an Environmental Crisis: Can China Adapt?* (Elektronisk) *Brown Journal of World Affairs*. Tillgänglig: Academic Search Premier (2008-03-16).

Smith, Peter (2007). *Great Wall of Education*. (Elektronisk) Tillgänglig: Academic Search Premier (2008-03-16).

Watts, Jonathan (2006). *China's rural health reforms tackle entrenched inequalities*. (Elektronisk) Tillgänglig: Academic Search Premier (2008-03-16).

Önnevall, Fredrik (2008). *Kinas miljöproblem allt aktuelltare*. (Elektronisk) SVT. Tillgänglig: [http://mobil.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=63669&a=764982&lid=senasteNytt\\_682573&lpos=rubrik\\_764982](http://mobil.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=63669&a=764982&lid=senasteNytt_682573&lpos=rubrik_764982) (2008-03-16).



## Fråga 4b: Kina - samhälle

### Vad är *guanxi*?

Bokstavligt betyder *guanxi* kontakt, och beskriver relationen mellan två eller flera individer. Det är ett urgammelt begrepp vars kontenta kan dateras till *Konfucianismens* begynnelse och beskrivandet av sociala relationer och förpliktelser<sup>29</sup>.

Då *guanxi* är ett väldigt vitt begrepp kan man generellt dela in det i två kategorier, förutbestämda och frivilliga. De förutbestämda relationerna är sådana man har med sin familj och släkt, där det primära utbytet är av känslomässig karaktär, medan de frivilliga fokuserar på utbyte av tjänster. Den senare av dessa två kan vila på en bas av att man kommer från samma skola, by, jobb etcetera, eller att man känner varandra genom en person. Dock bedöms kvaliteten av samtliga olika sorters *guanxi* i samma system, vilket kan liknas vid koncentriska cirklar med individen som centrum; ju mindre radie, desto bättre *guanxi*<sup>30</sup>. Den innersta cirkeln består av familjen, vilken man har de största förpliktelserna gentemot. Nästa cirkel är släkt och mycket goda vänner, medan de yttre fokuserar på allt mer frivilligt upprätthållna relationer som arbetskamrater, skolkamrater, och sist främlingar gentemot vilka man inte har några förpliktelser alls<sup>31</sup>. Medan den inre cirkeln är väldigt svår att rubba, kan individerna i de yttre hoppa likt elektroner mellan elektronskal genom att utveckla olika grader av tillit (*xing*) och känsla (*qing*) till huvudpersonen, där den sistnämnda ytterligare kan delas upp i tillgivenhet (*ganqing*) och förpliktelse (*jiaoqing*)<sup>32</sup> i form av konkreta gåvor och gentjänster<sup>33</sup>.

Vid ett initierande av *guanxi* är det viktigt att kunna relatera till något, såsom att man är klasskamrater eller landsmän, eller genom en mellanhand man båda känner, för att sedan gå vidare till ett öppnande där man delar med sig av sig själv. När man väl etablerat en relation gäller det att stärka den. Detta gör man genom personliga åtaganden av två olika slag: Genom sociala åtaganden som påverkar ens *ganqing* - dop, födelsedagar etc. - eller pragmatiska, såsom jobb, affärer etc. som påverkar ens *jiaoqing*. Genom detta bygger man upp ett tillit inom relationen, och det är viktigt att inte bryta dessa regler då man riskerar att förlora sitt ansikte - anseende - vilket vore förödande för både relationen i sig och ens egen person<sup>34</sup>. Steget från ett initierande till en upprätthållen *guanxi* beskriver alltså steget från att bjuda in någon i en yttre cirkel där man har en gemensam bas att relatera till, till att reducera radien och försöka förbättra relationen för att slutgiltigen kunna dra ömsesidiga fördelar av den<sup>35</sup>.

### **Guanxi på landsbygden**

Ju längre ut man kommer på landsbygden, desto mer påtagligt blir *guanxi*. Detta är mycket beroende av att man i en mer traditionell miljö har ett sämre skydds nät, och måste således tillförlita sig på kontakter<sup>36</sup>. Detta reflekterar sig i att det många gånger är svårt att hitta ett jobb på landsbygden om man inte har rätt kontakter, och de som saknar kontakter beger sig många gånger till en urban miljö där *guanxi* inte är lika avgörande för ens karriär och leverne<sup>37</sup>.

Vad är då den stora skillnaden mellan *guanxi* på landsbygden och staden? Dess komplexitet. Eftersom relationer i en by ofta är nära och opererar på en daglig basis, bryts *guanxi* upp i än mindre och komplexa bitar som introducerande, tedrickande, cigarettrökande, benämmandet av rätt namn etc. Den sistnämnda av dessa kan te sig som en extra svår konst att bemästra för en "långnäsa", då förhållanden på landsbygden ofta är intrikata, inte minst släktemässiga. De fyra grundläggande förhållandena är emellertid familjemedlemmar, släktingar, bygrannar och vänner, där samma personer följaktligen kan förekomma i flera av dessa kategorier. Vad som ytterligare



kan förvirra i denna djungel av relationer är det faktum att gifta kvinnor inte längre tillhör sin biologiska familj, samt att relationer ofta byggs mellan hushållen, där en gåva från en person ofta inräknar hela hushållets *guanxi*<sup>38</sup>.

En mycket viktig faktor för *guanxi* på landsbygden är *ganqing* - tillgivenhet. Denna materialiseras i form av gåvor, skålanden, buganden o.s.v. Denna *ganqing* är både viktig för *guanxin* i vardagen och i ritualer, där den sistnämnda tar sig uttryck i en tillsynes teatrisk form. Detta kan ses vid begravningar där det finns en viss förutbestämd ordningsföljd för vilka de olika kvinnorna ska gråta, eller vid bröllop där bruden ska uppträda generad, brudgummens föräldrar glada, och brudens föräldrar ledsna p.g.a. brudens "familjetransaktionen". Även fast detta är ett högst förutsägbart och planenligt scenario, verkar det för kineserna inte desto mindre äkta. Den typen av *ganqing* man använder sig av varje dag är dock inte ett förutbestämt mönster, och det är viktigt att poängtera att *guanxi* i en traditionell miljö ofta är ett socialt band, och en fråga som "vad vill personen i fråga ha ut av det här förhållandet" ter sig väldigt cynisk i sammanhanget<sup>39</sup>.

## **Guanxi i affärsvärlden**

I en urban miljö byggs *guanxinätverk* upp på ett annat sätt än på landsbygden, eftersom den här ofta inte har samma syfte eller består av samma sorts personer. I en stadsmiljö är nätverken oftast inte baserade på släktband eller den typen av sociala relationer, vilket leder till att man istället bygger upp sin *guanxi* på en gemensam bakgrund eller delade erfarenheter. Detta sker exempelvis inom affärsvärden, där en förbindelse skapas för att man har ett direkt behov av den, och där förbindelserna många gånger är temporära och därför ofta kan uppfattas som korruption<sup>40</sup>.

*Guanxi* mellan två företag består oftast av en relation mellan två personer på de två olika företagen. Man gör ofta informationsutbyten eller samarbeten för att kunna skydda sina strategier p.g.a. en svag lagstiftning, och man löser hellre problemen genom *guanxi* än genom lagen. *Guanxi* gör det lättare för företagen att överleva, då man kan ta hjälp av viktiga aktörer inom nätverket. Det är även en förutsättning för att kunna expandera lättare i framtiden genom att man redan har tillgång till ett stort antal kontakter som kan komma att behövas vid t.ex. undersökning av en främmande marknad. Samtidigt kan företaget lyfta fram sin position genom att ha goda kontakter med välrenommerade företag och därför förknippas det egna företaget med högre trovärdighet och respekt<sup>41</sup>.

Logistik, betalningsvillkor och andra praktiska affärsvillkor kan också utnyttjas mer fördelaktigt genom kontakter, liksom att man kan få tillgång till bättre priser, varor av kvalitet och service i största allmänhet. För etablerandet av utländska företag i landet är det tämligen viktigt att man förstår innebörden och vikten av *guanxi* då man är en helt ny aktör på en helt ny marknad, mycket även eftersom det tar väldigt lång tid att bygga upp ett nätverk, och således även mycket pengar och resurser. För små företag speciellt är det viktigt att ha goda relationer till andra företag, inte minst p.g.a. att många stora företag kan tillförlita sig på sitt eget rykte och storlek. Storleken bidrar till många anställda, och således många nätverk, vilket blir en resurs för hela organisationen<sup>42</sup>.

Det är inte bara mellan företag det är viktigt att ha goda förhållanden, utan även till staten. Staten kontrollerar mycket av de resurser och tillstånd som företagen är beroende av, och då det endast är ett fåtal personer som sitter på de poster vilka fördelar dessa, har de större makt och kan därför fördela anslagen efter egen vilja, vilket ytterligare leder till att det är särskilt viktigt för utländska företag att initiera kontakter med dem<sup>43</sup>.



Slutligen är det viktigt att poängtera den stora skillnaden mellan ett typiskt västerländskt affärsnätverk och ett *guanxinätverk*, vilket återigen är ytterst viktigt för utländska företag som etablerar sig i landet att förstå. Ett typiskt affärsnätverk utvecklas för ett kortsiktigare perspektiv än ett traditionellt *guanxinätverk*, och där etableringsfasen för den första oftast sker genom interagerandet mellan två parter, istället för en tredje. *Guanxi* talar även om vikten av relationen i sig och inte syftet med den, det är ett socialt åtagande som är i fokus, exempelvis vid affärstransaktioner så betraktas detta som en del av den sociala delen som sker i *guanxinätverket*. Åtagandet med hänsyn till *guanxi* är dessutom större i form av vänlighet, förståelse och ansvar<sup>44</sup>.

## **Guanxi kontra Sverige**

Det faktum att *guanxi* existerar som ett begrepp i Kina, men inte i Sverige är förstås den största olikheten. En stor nyckel till detta är att Sverige har ett väldigt välutvecklat välfärdssystemet, men där man i Kina många gånger är helt beroende av sina kontakter. Därför finns det även ett stort behov av skapande av kontakter i Kina där man ofta har en baktanke vid ett kontaktskapande, tillskillnad från vårt avlånga land där man på sin höjd utnyttjar de kontakter man har. Detta kan bero på att vi i Sverige anser det som något nästintill fult - svågerpolitik - och vi missväxlar ofta *guanxi* med korruption. På grund av detta är vi väldigt benägna av att dölja de gånger vi väl utnyttjat våra kontakter, kanske för att få ett jobb eller dylikt.

I Kina är *guanxi* mer ritualiserat än den svenska motsvarigheten, och man har heller inte samma stränga förpliktelser gentemot sina kontakter i Sverige, då man inte kan tappa ansiktet på samma sätt. Förpliktelserna inom släkten kan reflektera sig i t.ex. pengautlåning där det råder omvända förhållandet mellan banden kring släkt och vänskap i de båda länderna, där släkten generellt sett står en närmare än vännerna i Kina. I Sverige har man även en tendens till att redan tidigt i livet ha utvecklat sitt fulla sociala kontaktnät, medan man i Kina fortsätter att knyta kontakter livet ut.

Den typiskt svenska mentaliteten betonar att jämna ut saker, och man drar sig därför ibland för att ställa den andre i skuld då man vet att det blir en börda för denne. I Kina däremot, finns även en tendens till att om A ger B något, så måste B ge något ännu bättre till A och således ställa denne i ytterligare skuld. Detta kan ha att göra med att upprätthållandet av *guanxi* görs genom att utnyttja det, medan man i Sverige många gånger utnyttjar en kontakt för ett privat ändamål. I sin bok *Miljoner Sanningar* säger Linda Jakobsson att skillnader även kan ses för de som står utanför *guanxinätverken*, som då tenderar att bli ännu mer distanserade än en vanlig främling i Sverige.

De likheter som finns ter sig i form av den grundläggande principen tjänster och gattjänster, som såklart även utnyttjas i Sverige. Man utnyttjar givetvis sina kontaktnät, och det är många gånger helt avgörande för om man ska hitta något jobb etc. Liksom i Kina är det något som förekommer på alla nivåer - såväl inom politiken som i samhället. Sverige är även ett väldigt jämställt land, där allt ska vara lika för alla, och går man på fest tar man med sig en flaska vin för att bjuda alla andra, liksom skickar julkort till hela släkten även fast det många gånger är produkten av både ångest och samvetsqual. I Sverige har vi även på senare tid blivit allt mer medvetna om fördelarna av att ha ett brett kontaktnät, och en term som "nätverka" står idag för motvikten av den på samma mynt inskrivna "svågerpolitiken".



## Referenser

Bell, Duran (2000). *Guanxi: A nesting of Groups*. Current anthropology vol. 41:1. s 132-138. (Elektronisk) Tillgänglig: Academic Search Premier.

Chen & Chen (2004). *On the Intricates of the Chinese Guanxi: A Process Model of Guanxi Development*. (Elektronisk) *Asia Pacific Journal of Management*. (Elektronisk) Tillgänglig: [http://www.iacmr.org/XP\\_APJM\\_2004\\_3.pdf](http://www.iacmr.org/XP_APJM_2004_3.pdf) (2008-03-26).

China Economic Review. *Chinas college graduate glut*. (Elektronisk) Tillgänglig: [http://www.chinaeconomicreview.com/partnercontent/info/Chinas\\_college\\_graduate\\_glut.html](http://www.chinaeconomicreview.com/partnercontent/info/Chinas_college_graduate_glut.html) (2008-03-26).

Gröndahl & Schönhoff (2007). *Guanxi: - en bleknande tradition eller av vikt vid etableringsprocessen i Kina?* (Elektronisk) Tillgänglig: [http://www.diva-portal.org/diva/getDocument?urn\\_nbn\\_se\\_uu\\_diva-8524-2\\_\\_fulltext.pdf](http://www.diva-portal.org/diva/getDocument?urn_nbn_se_uu_diva-8524-2__fulltext.pdf) (2008-03-26).

Jakobsson, Linda (2001). *Miljoner Sanningar: tio år i Kina*. Stockholm: Bonnier.

Kipnis, A. B. (1997). *Producing Guanxi : sentiment, self, and subculture in a North China village*. Durham, N.C.: Duke University Press.

Lin & Lehtonen (2005). *You scratch my back, I'll scratch yours - Exportrådet och guanxi i dagens affärsliv*. (Elektronisk) Tillgänglig: [http://www.diva-portal.org/diva/getDocument?urn\\_nbn\\_se\\_uu\\_diva-7561-2\\_\\_fulltext.pdf](http://www.diva-portal.org/diva/getDocument?urn_nbn_se_uu_diva-7561-2__fulltext.pdf) (2008-03-26).

Lindgren, Göran (2008-02-25). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.

Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.

- 1 Fu, Zhuang, Jiang, Shi & Lü (2007). *Environmental Problems and Challenges in China*.
- 2 Önnvall, Fredrik (2008). *Kinas miljöproblem allt aktuallare*.
- 3 Fu, Zhuang, Jiang, Shi & Lü (2007). *Environmental Problems and Challenges in China*.
- 4 Fu, Zhuang, Jiang, Shi & Lü (2007). *Environmental Problems and Challenges in China*.
- 5 Morton, Ketherine (2006). *Surviving an Environmental Crisis: Can China Adapt?*
- 6 Fu, Zhuang, Jiang, Shi & Lü (2007). *Environmental Problems and Challenges in China*.
- 7 Önnvall, Fredrik (2008). *Kinas miljöproblem allt aktuallare*.
- 8 Morton, Ketherine (2006). *Surviving an Environmental Crisis: Can China Adapt?*
- 9 Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 10 Morton, Ketherine (2006). *Surviving an Environmental Crisis: Can China Adapt?*
- 11 Önnvall, Fredrik (2008). *Kinas miljöproblem allt aktuallare*.
- 12 Morton, Ketherine (2006). *Surviving an Environmental Crisis: Can China Adapt?*
- 13 Morton, Ketherine (2006). *Surviving an Environmental Crisis: Can China Adapt?*
- 14 Economist (2004). *China's growing pains*.
- 15 Watts, Jonathan (2006). *China's rural health reforms tackle entrenched inequalities*.
- 16 Watts, Jonathan (2006). *China's rural health reforms tackle entrenched inequalities*.
- 17 Watts, Jonathan (2006). *China's rural health reforms tackle entrenched inequalities*.
- 18 Watts, Jonathan (2006). *China's rural health reforms tackle entrenched inequalities*.
- 19 Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 20 Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 21 Smith, Peter (2007). *Great Wall of Education*.
- 22 Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 23 Chinese Education & Society (2005). *National Report on Universal Education in China*.
- 24 Chinese Education & Society (2005). *National Report on Universal Education in China*.
- 25 Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 26 Chinese Education & Society (2005). *National Report on Universal Education in China*.
- 27 Beijing Review (2007). *The Top 10 Matters That Matters*.
- 28 Chinese Education & Society (2005). *National Report on Universal Education in China*.
- 29 Chen & Chen (2004). *On the Intricates of the Chinese Guanxi: A Process Model of Guanxi Development*. (Elektronisk) *Asia Pacific Journal of Management*.
- 30 Chen & Chen (2004). *On the Intricates of the Chinese Guanxi: A Process Model of Guanxi Development*. (Elektronisk) *Asia Pacific Journal of Management*.
- 31 Lindgren, Göran (2008-02-25). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 32 Chen & Chen (2004). *On the Intricates of the Chinese Guanxi: A Process Model of Guanxi Development*. (Elektronisk) *Asia Pacific Journal of Management*.
- 33 Lin & Lehtonen (2005). *You scratch my back, I'll scratch yours - Exportrådet och guanxi i dagens affärsliv*.
- 34 Lin & Lehtonen (2005). *You scratch my back, I'll scratch yours - Exportrådet och guanxi i dagens affärsliv*.
- 35 Chen & Chen (2004). *On the Intricates of the Chinese Guanxi: A Process Model of Guanxi Development*. (Elektronisk) *Asia Pacific Journal of Management*.
- 36 Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 37 China Economic Review. *Chinas college graduate glut*.
- 38 Kipnis, A. B. (1997). *Producing Guanxi : sentiment, self, and subculture in a North China village*. Durham, N.C.: Duke University Press.
- 39 Kipnis, A. B. (1997). *Producing Guanxi : sentiment, self, and subculture in a North China village*. Durham, N.C.: Duke University Press.
- 40 Lindgren, Göran (2008-02-29). Föreläsning: Nordostasienkunskap 2. Linköpings Universitet.
- 41 Gröndahl & Schönhoff (2007). *Guanxi: - en bleknande tradition eller av vikt vid etableringsprocessen i Kina?*
- 42 Gröndahl & Schönhoff (2007). *Guanxi: - en bleknande tradition eller av vikt vid*

*etableringsprocessen i Kina?*

43 Gröndahl & Schönhoff (2007). *Guanxi: - en bleknande tradition eller av vikt vid etableringsprocessen i Kina?*

44 Gröndahl & Schönhoff (2007). *Guanxi: - en bleknande tradition eller av vikt vid etableringsprocessen i Kina?*